

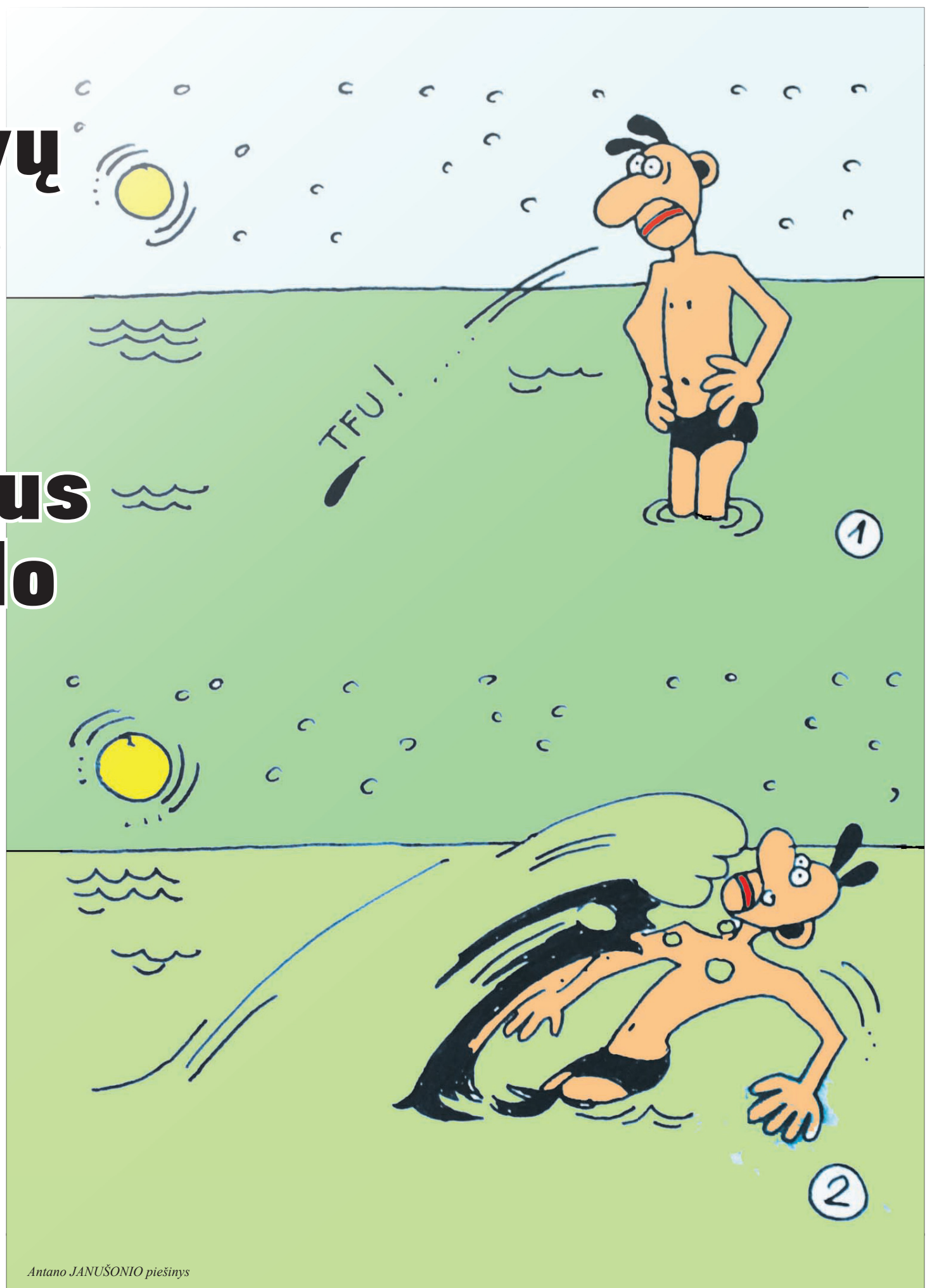
Nei į varžovų vartus muša, nei į žiūrovus spjaudo

Kęstutis SKERYŠ. Po Lietuvos A lygos futbolo čempionato rungtynių praėjusią savaitę Telšiuose garsas apie „Sūduvos“ komandą pasklido ne dėl to, kad ji – čempionato lyderė - 1:2 pralaimėjo pirmenybėse debiutuojančiai vietai „Džiugo“ vienuolikei. Susidomėjimo sulaukė sirgalių užfiksuotas ir socialiniuose tinkluose išplitęs epizodas, kuriame įvartį Marijampolės komandai pelnęs Semiras Kerla, po rungtynių eidamas į rūbinę, spjovė link pergale besidžiaugiančių Žemaitijos klubo sirgalių.

Lietuvos futbolo federacija tokį legionieriaus iš Bosnijos ir Hercegovinos elgesį įvertino diskvalifikavimu dviems rungtynėms ir pusės tūkstančio eurų bauda.

Kad jau prakalbome apie legionierius, tai, portalo www.lrt.lt skaičiais, iš 25 „Sūduvos“ komandos žaidėjų 15 (60%) yra užsieniečiai. Tai didžiausias skaičius tarp dešimties šalies A lygos klubų. O juk dar Marijampolės komandą treniruoja ispanas. Jis kartais nusprendžia, kad aikštėje nebūtų nė vieno lietuvio.

Nenuostabu, kad šiomet A lygoje jie nepelnė nė vieno iš 24 „Sūduvos“ įvarčių. Kita vertus ir nė karto nespjovė link žiūrovų.

Antano JANUŠONIO piešinys

MIESTO LAIKRAŠTIS

NEMOKAMAI ir www.miesto.lt

2021 m. birželio 3 d. Nr. 13 (1762)

Socialinės paslaugos senjorams ir jų šeimoms

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos informacija. Statistikos departamento duomenimis, 2020 m. pradžioje šalyje gyveno 555,9 tūkst. (19,9 proc.) 65 metų ir vyresnių žmonių. Jų dalis nuo bendro šalies nuolatinių gyventojų skaičiaus padidėjo nuo 15,8 proc. (2005 m. pradžioje) iki 19,9 proc. (2020 m. pradžioje) ir sudaro penktadalį visos populiacijos. Remiantis Eurostato prognozėmis, Lietuvoje visuomenė toliau senės. Tikėtina, kad 2050 m. pradžioje Lietuvoje 28,5 proc. gyventojų bus vyresnio amžiaus.

Daugiau 2 psl.

Socialinės paslaugos senjorams ir jų šeimoms

Atkelta iš 1 p.

Prognozuojama, kad šimtui 15-64 metų gyventojų teks 52 vyresnio amžiaus žmonės.

Socialinių paslaugų poreikis nustatomas individualiai pagal asmens nesavarankiškumą ir jo galimybes savarankiškumą ugdyti arba jį kompensuoti socialinėmis paslaugomis. Visų pirma, kompleksškai įvertinamas žmogaus amžius, organizmo funkciniai sutrikimai, negalia, socialinė situacija, gebėjimai kasdieninėje veikloje, rizikos ir kitos aplinkybės. Taip pat atsižvelgiama į kitų institucijų (pavyzdžiui, sveikatos priežiūros specialisto) išvadas apie asmens būklę ir problemas.

Kokių socialinių paslaugų, finansuojamų iš savivaldybės biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų, reikia jų pageidaujantiems senjorui, nustato savivaldybės paskirti socialiniai darbuotojai.

Socialinės paslaugos: asmens konsultavimas, tarpininkavimas, informavimas, atstovavimas; transporto organizavimas; sociokultūrinės paslaugos bendruomenės centre; pagalba į namus: maisto produktų nupirkimas, pagalba buityje, namų ruošoje, lydėjimas į įvairias įstaigas ir kt. (iki 10 val./sav.); socialinė priežiūra (užimtumas, socialinių įgūdžių ugdymas) dienos centre; socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir atkūrimas asmens namuose; intensyvi krizių įveikimo pagalba, psichosocialinė pagalba, savitarpio pagalbos grupių organizavimas paramos šeimai centre, krizių centre; laikino atokvėpio paslauga senyvo amžiaus asmeniui prižiūrintiems artimiesiems asmenims namuose ir institucijoje (iki 720 val./metus); dienos socialinė globa ar integrali pagalba asmens namuose (iki 10 val./d., apie 4,5 val./parą iki 7 k./sav.); dienos socialinė globa dienos socialinės globos centre (virš 3 val./d. iki 5 d./sav.); trumpalaikė socialinė globa socialinės globos įstaigoje (iki 6 mėn. per kalendor. metus); trumpalaikė socialinė globa dienos centre (5 paras/sav.); ilgalaikė socialinė globa grupinio (iki 10 asmenų) gyvenimo namuose; ilgalaikė socialinė globa socialinės globos namuose; emocinė-psichologinė pagalba telefonu.

Visos socialinių paslaugų rūšys ir jų turinys apibrėžtas Socialinių paslaugų kataloge.

Socialinių paslaugų, finansuojamų savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšomis, teikimą organizuo-

ja savivaldybės. Jos vertina ir analizuoja savo teritorijos gyventojų poreikius, pagal juos prognozuoja, planuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis, atsako už paslaugų kokybę.

Socialinės paslaugos teikiamos pagal asmens ar jo šeimos individualius poreikius ir interesus, įvertinus, kokios pagalbos jam reikia. Pavyzdžiui, senyvo amžiaus vienišas asmuo gali gauti pagalbą ar dienos socialinę globą savo namuose, tačiau tokias paslaugas taip pat gali gauti senyvo amžiaus ar neįgalus asmuo, kuris gyvena su artimaisiais, tačiau darbo dienomis jie negali pasirūpinti asmeniu arba jiems reikalingas atokvėpis.

Senyvo amžiaus žmogui parenkamos tokios socialinės paslaugos, kurios leistų kuo ilgiau jam gyventi savo namuose, šeimoje, dalyvauti socialinėje, ekonominėje ir kitose veiklose, savarankiškai tvarkyti savo buitį. Dažnai senyvo amžiaus žmonės turi ir vienokią ar kitokią negalią. Pavyzdžiui, žmogui su sunkia negalia paslaugos teikiamos užtikrinant saugią ir sveiką aplinką, žmogaus orumą atitinkančią pagalbą, suderintą su asmens sveikatos priežiūra, nuolatine slauga ir nuolatine priežiūra (pagalba).

Asmeniui ar šeimai gali būti nustatytas kelių rūšių bendrųjų socialinių ar (ir) socialinės priežiūros paslaugų poreikis. Tik tada, kai bendrosios socialinės paslaugos yra neveiksmingos, o dienos socialinės priežiūros senjorui nepakanka, jam skiriama socialinė globa stacionarioje socialinės globos įstaigoje.

Dėl socialinių paslaugų, kurių teikimą finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto, skyrimo asmuo ar jo globėjas turi kreiptis į savo gyvenamosios vietos savivaldybę. Galima kreiptis raštu tiesiogiai į savivaldybę, paštu ar elektroniniu būdu, o jeigu valstybės elektroninės valdžios sistemoje teikiama tokios rūšies elektroninė paslauga – prašymą galima teikti per SPIS sistemą. Taip pat numatyta nauja galimybė priimti asmens prašymą jo namuose socialinio darbuotojo mobilizacijoje įrenginyje.

Taip pat atsiranda galimybė asmeniui ar šeimai, kuriems dėl jo ar jos saugumo skubiai reikalin-

3G išlydėtuvės: „Telia“ ruošiasi istoriniam virsmui

Iki 2022 metų pabaigos „Telia“ visoje Lietuvoje ketina išjungti 3G mobilųjį ryšį, o jo vietą užleisti šiuolaikinėms 4G ir 5G technologijoms. Seniausius mobiliuosius telefonus turintys žmonės ryšio nepraras – jų įrenginiai automatiškai prisijungs prie 2G. Arba jie bet kada galės pasinaudoti „Telia“ pasiūlymais ir atsinaujinti telefonus.

„Naujas technologijas žmonės pasitinka su entuziazmu ir optimizmu, o senosios dažnai išlydimos tyliai ir greitai užmiršamos. Tačiau 3G technologijai esame dėkingi už tai, kad ji paklojo pamatus mobiliam internetui, su visais jo privalumais – naršymui, darbui ir pramogoms“, – sako „Telia“ tinklo vadovas Arūnas Strolia.

2022-ųjų pabaigoje 3G bus visiškai išjungtas.

Savaime suprantama, tai neįvyks per vieną dieną. 3G ryšys pirmiausia bus išjungtas tose vietovėse, kur jo vartojimas mažiausias. Čia paslaugomis besinaudojantys klientai apie pokyčius bus papildomai informuojami bent 30 d. iki išjungimo.

Nieko daryti nereikia

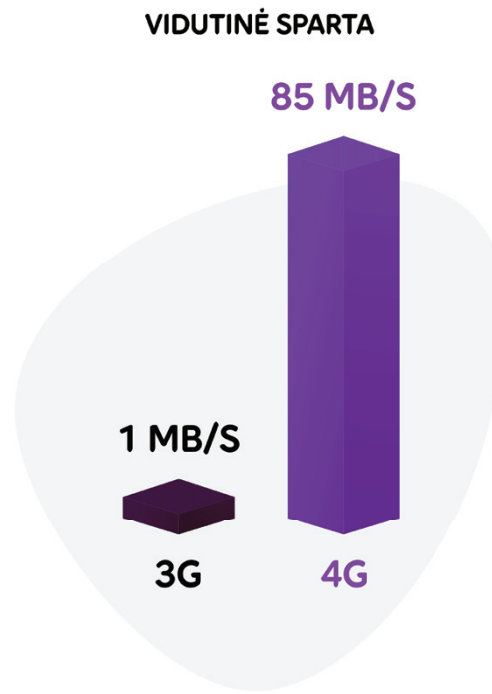
Kaip pastebi A. Strolia, jau šiandien apie 99 proc. mobiliųjų duomenų yra persiunčiama 4G ir 5G ryšiu. Žmonėms ir įmonėms, kurių naudojami įrenginiai palaiko ir jungiasi prie 4G ar 5G tinklo, nieko daryti nereikia, o vienintelis pokytis, kurį jie gali pajauti išjungus 3G – dar didesnis interneto greitis.

Jei jūsų telefonas palaiko 4G, greta ryšio padalų turėtumėte matyti 4G, 4G+ arba LTE. Jei ten prirašyta 3G, H, 2G, E ar G, tuomet jūsų telefonas yra prisijungęs prie 3G arba 2G tinklo. Patikrinti arba pakeisti tinklą, prie kurio telefonas turėtų jungtis, galite nustatymuose, ties SIM kortelės parametrais pasirinkę „Pageidaujamas tinklo tipas“. Tiems, kam reikia pagalbos, visada pasiruošę padėti „Telia“ konsultantai telefonu 1817, internete www.telia.lt ar bet kuriame „Telia“ salone visoje Lietuvoje.

Veiks ir seni įrenginiai

Išjungus 3G, turintys senus telefonus ir nenorintys jų atsinaujinti paslaugomis galės naudotis jungdamiesi prie 2G tinklo. Taigi skambinti ir siųsti žinutes jie galės panašiai kaip iki šiol, o vienintelis juntamas pokytis bus sumažėjęs interneto greitis. Kita vertus, dar nuo pernai metų Lietuvoje galima įsigyti ne tik ekonominės klasės išmaniuosius: mygtukinių telefonų, palaikančių 4G ir VoLTE, kainos prasideda vos nuo 50 eurų.

Dauguma kitų įrenginių su SIM kortele (pvz., signalizacijos, generatoriai, automatiniai vartai) veikia 2G tinkle ir nereikalauja didelės interneto spartos, tad, išjungus 3G, jie turėtų veikti kaip ir iki šiol. Visą svarbiausią informaciją apie 3G išjungimą rasite internete adresu www.telia.lt/rysys/3g-isyjungimas.

Visgi dėl ribotų galimybių vairą iš 3G jau keletą metų periminėja 4G ryšys, kuris užtikrina greitesnį mobilųjį internetą ir sujungia daugiau įrenginių. Tiek žmonės, tiek verslas 3G ryšiu naudojasi vis mažiau, todėl jam rezervuoti išteklius „Telia“ perleidžia 4G ryšiui, kol

gos socialinės paslaugos, kreiptis tiesiai į socialinių paslaugų įstaigą, kuri tarpininkaus pateikiant prašymą savivaldybei.

Asmuo, apsigyvenęs socialinės globos namuose savo lėšomis, gali teikti prašymą dėl socialinės globos, finansuojamos savivaldybės ar valstybės biudžeto lėšų.

Visais atvejais, jeigu dokumentai ar duomenys, kurių reikia nustatant teisę gauti paslaugą, yra valstybės ar žinybiniuose registruose, valstybės informacinėse sistemose ar juos savivaldybė pagal prašymą gauna iš valstybės ar savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų, besikreipiantis žmogus šių dokumentų ir duomenų neturės teikti dar kartą.

Bendrosios socialinės paslaugos, tokios kaip informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas, atstovavimas, teikiamos nemokamai. Mokėjimo už kitas socialines paslaugas dydį asmeniui arba šeimai nustato savivaldybė, priklausomai nuo teikiamų socialinių paslaugų rūšies, periodiškumo ir asmens arba šeimos fi-

nansinių galimybių už jas mokėti. Asmuo arba šeima už socialines paslaugas negali mokėti daugiau nei teikiamų socialinių paslaugų išlaidų dydis.

Socialinės priežiūros paslaugos, pavyzdžiui, pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas ir kitos, yra nemokamos tiems, kurie gauna socialinę pašalpą, arba kurių vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam asmeniui, yra mažesnės už valstybės remiamų pajamų dvigubą dydį, tai yra, 256 eurus.

Mokėjimo dydis už trumpalaikę socialinę globą neturi viršyti 80 procentų asmens pajamų. Kai asmuo gauna slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją, visa ši kompensacija skiriama mokėjimui už trumpalaikę socialinę globą padengti.

Mokėjimo dydis už ilgalaikę socialinę globą nustatomas pagal asmens pajamas ir turta. Suaugusiam asmeniui jis neturi viršyti 80 procentų pajamų, jeigu asmens turto vertė yra mažesnė už jo gyvenamosios vietos savivaldybėje nustatytą turto vertės normatyvą. Tais atvejais, kai asmuo gauna slaugos ar prie-

žiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją, visa kompensacija skiriama mokėjimui už ilgalaikę socialinę globą padengti.

Jei suaugusio asmens turto vertė yra didesnė už jo gyvenamosios vietos savivaldybėje nustatytą turto vertės normatyvą, mokėjimo dydis už ilgalaikę socialinę globą suaugusiam asmeniui per mėnesį padidėja vienu procentu, skaičiuojant nuo turto vertės, viršijančios normatyvą. Pavyzdžiui, savivaldybėje nustatytas turto vertės normatyvas yra 10 tūkst. eurų, o asmens turto vertė – 15 tūkst. eurų, reiškia, asmuo kas mėnesį turės papildomai mokėti 1 proc. nuo 5 tūkst. eurų, tai yra, 50 eurų.

Nuo šių metų balandžio mėn. žmogaus ar šeimos socialinių paslaugų poreikis nustatomas per 10 kalendorinių dienų (k. d.) nuo prašymo gavimo dienos, o ilgalaikės socialinės globos poreikis – per 20 k. d. Sprendimo dėl socialinės priežiūros priėmimas sutrumpėjo iki 10 k. d. nuo socialinių paslaugų poreikio išvadų pateikimo, dėl socialinės globos – iki 20 k. d.

Greiti, elektriniai ir įsiutę

Milda LOMSARGIENĖ, draudimo bendrovė „If“. Gatvėse daugėja elektrinių paspirtukų. Paplitus jų nuomai, ši transporto priemonė tapo lengvai prieinama. Deja, daugėjant elektrinių paspirtukų, daugėja ir su jais susijusių įvykių – tiek sveikatos sutrikimų, tiek turto apgadavimo. Žalų skaičius, susijęs su šia transporto priemone, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai, išaugo du kartus, o vidutinė žala siekia 1 245 eurus, rodo bendrovės „If“ statistika.

Palyginti didelį greitį pasiekianti transporto priemonė važiuoja tyliai, todėl pėstieji dažnai gali jos neišgirsti ir nepastebėti. Paspirtukų vairuotojai neretai drąsiai manevruoja tarp žmonių ar automobilių, o atsiradus kliūčiai gali nespėti sureaguoti. Kartais nelaimingą atsitikimą lemia bloga paspirtuko techninė būklė, susidėvėję stabdžiai ar nudilę ratai, pasitaiko, kad sprogs kraunama baterija.

„Paspirtukų vairuotojai dažnai susižeidžia, kai nukrenta jų nesuvaldę. Tokie įvykiai sudarė 38proc. visų su elektriniais paspirtukais užfiksuotų atvejų, o vidutinė kompensacijos suma siekė 370 eurų“, – komentuoja „If“ vyriausioji specialistė Alytė Balkuvienė.

Kartais paspirtukų vairuotojai nepastebi automobilio, į jį atsitrenkia ir taip padaro žalos. Pasitaikė ir atvirkštinių situacijų, kai automobilis nepastebėjo paspirtuko, todėl nespėjo sustabdyti. Vidutinė išmoka, kai žala

padaroma automobiliui, siekia beveik 2 000 eurų.

„Paspirtukai nieko nebestebina, tačiau kaip integruoti juos į kasdienį miesto eismą, išlieka iššūkiu. Kai kurie pasaulio miestai imasi ribojimų, pavyzdžiui, draudžia važiuoti šaligatviais, bet apskritai dar ieškoma modelio, kaip užtikrinti didesnę šios „žalios“, praktiškos, bet gan rizikingos transporto priemonės saugumą“, – kalba A. Balkuvienė.

Dažnas atvejis, kai paspirtuku partrenkiamas ir sužalojamas pėsčiasis arba apgadinamos kitos transporto priemonės. Jei avarijos kaltininkas – paspirtuką vairavęs asmuo, jam teks nuostolį kompensuoti iš savo kišenės, nebent jis apsidraudęs asmens civilinės atsakomybės draudimu.

Paspirtukų vairuotojams galioja tokios pat kelių eismo taisyklės kaip dviratininkams: nevažiuoti važiuojamąja kelio dalimi, jeigu šalia yra dviračių takas, abiem rankomis laikyti vairą, nevežti keleivių, jei nėra tam specialiai įrengtos vietos, važiuojant pėstiesiems skirtu keliu privalu sulėtinti greitį iki 3–7 km/val. Šalmo dėvėti neprivaloma, tačiau rekomenduojama, šalmas gali apsaugoti nuo rimtesnių sužalojimų, o kartais net ir išgelbėti gyvybę.

A. Balkuvienė, atsižvelgdama į vis dažniau pasitaikančius nelaimingus atsitikimus ir jų pobūdį, elektrinių paspirtukų vairuotojams pataria nuolat išlaikyti dėmesį.

1936–ieji. Marijonų dirbtuvės*

J. STAKAUSKAS. Kai kuriuos lietuvius stebina vienuolių įsteigtosios dirbtuvės ir žemės ūkis, gal būt dėl to, kad tik su Lietuvos atgimimu teprasideda laisvas jų veikimas. Bet jau pirmaisiais amžiais vienuoliai labai daug padėjo bendrai kultūrą kelti visose srityse.

Benediktinai ir kiti veltui gaudavo ne-naudingus apaugusius miškais ar pelkėtus žemės plotus, juos kruopščiai išdirbdavo ir įkurdavo pavyzdžius ūkius, iš kurių apylinkės gyventojai daug pasimokydavo. Prie savo bažnytelių jie turėdavo ne tik pradžios, bet taip pat įvairių amatų mokyklas, iš kurių išeidavo geri amatininkai.

Lietuvoje, rusų spaudos laikais, kada vienuolynų veikimas buvo smarkiai varžomas, kunigai klebonai dalinai atlikdavo vienuolynų minėtus uždavinius. Tik pas juos, ne pas dvarponius, ūkininkai gaudavo geresnių sėklų, gyvulių bei patarimų, kaip tiksliau laukus dirbti.

Taigi ir vyskupo Jurgio Matulevičiaus atnaujinti Marijonai ėmėsi steigti dirbtuves, ypač dar dėl to, kad jų atnaujintojo buvo uždrausta broliams elgetauti, buvo įsakyta tik savo darbu išsilaikyti, o vienuolynam tenka priimti visai neturtingus jaunuolius. Kiek išmokslinti ir jauni leidžiami į kunigus, duodama galimumų išeiti aukštąjį mokslą. Kitus mokama amatų ir kt.

Dabar Marijampolės mieste, šalia bažnyčios ir vienuolyno yra: didelė stalių dirbtuvė, kurios patalpose yra lentų džiovykla, kalvė, rūbų ir batų dirbtuvės; toliau spaustuvės namai, kuriuose yra vienas didžiausiųjų Lietuvoje knygynų ir novicijatas – broliams naujokams mokykla, elektros stotis, didžiulė gimnazija su bendrabučiu. Tarp triobesių ir daržuose išblaškyti stikliniai šiltnamiai gėlėms bei daržovėms.

Čia dirba apie šimtas brolių ir kunigų. Be jų yra daug samdomų darbininkų: stalių dirbtuvėje 20, spaustuvėje 10, prie sodininkų – 10, o vasaros metu – dar antra tiek. Prie rūbų siuvyklos yra siuvimo – kirpimo kursai, kuriuos lanko 14 mokinių.

Miesto staliai iš karto bijojo Marijonų dirbtuvės konkurencijos, kad ji neatimtų jiems darbo. Bet pasirodė, kad čia gavo nuolatinio darbo daug darbininkų, kurie jo pirmiau mažai tegaudavo, o užsakymai į tą dirbtuvę eina daugiausiai iš Kauno ir iš provincijos.

Reikia pažymėti, kad visas lėšas gimnazijai pastatyti surinko kun. Andziulis su kun. Vaitkevičiumi Amerikoje, ten važinėdami su misijomis.

* *Publikuota laikraštyje „Amininkas“, 1936 m. lapkričio 26 d. Teksto šaltinis – www.epaveldas.lt.*

Vieno kąsnio sumuštiniai nuo... grindų

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) Marijampolės departamento inspektoriai kartu su Valstybinės mokesčių inspekcijos pareigūnais atliko kontrolinį pirkinį dėl Marijampolėje galimai nelegaliai gaminto ir parduodamo jau paruošto vartoti maisto.

Inspektoriai nustatė, kad maistas gaminamas vagonėlyje, apkrautame įvairių pašalinių daiktų, jame trūko švaros, o dalis produktų bei jiems skirtų pakuočių, indų buvo laikoma tiesiog ant grindų. Maisto ruošimo vagonėlyje nebuvo tiekiamas geriamasis vanduo. Vartotojams tiekiamam maistui gaminti naudota netvarkinga ir pilna pašalinių daiktų asmeninė namų virtuvė.

„Maisto ruošimo vagonėlyje mūsų inspektoriai surado balandžio, gegužės mėnesių maisto užsakymų lapelių už daugiau nei 2 tūkst. eurų. Tai ir vieno kąsnio sumuštinų, populiariųjų „burgeriukų“, mėsos ir žuvies gaminių užsakymai. Gamintojas

negalėjo pateikti žaliavinių produktų, kuriuos naudojo užkandžių bei patiekalų gamybai, įsigijimo dokumentų. Laimei, nesaugi ir antisanitarinėmis sąlygomis ruošta produkcija bei žaliavos laiku sulaukytos ir vartotojų nepasiekė, nelegali veikla uždrausta, o atsakingam asmeniui taikyta pinigine nuobauda“, – komentavo VMVT Marijampolės departamento direktorius Gediminas Gvazdaitis.

Dažnas, užsisakantis maistą neregistruotoje maisto tvarkymo vietoje, nepagalvoja, kad ant šventinio stalo besipuikuojantys patiekalai, užkandžiai, tortai, saldumynai gali būti paruošti antisanitarinėmis sąlygomis, sukelti infekciją.

Pirkėjas visada gali prašyti maisto produktais prekiaujančio asmens pateikti savo, kaip VMVT registruoto ar patvirtinto maisto tvarkymo subjekto, numerį arba pats patikrinti Maisto tvarkymo subjektų registre – <https://vmvt.lt/open-data/mtsr/>.

Jums atrodo, kad jus mato, viskas gerai, tačiau iš tikro būna kitaip.

Sustokite kirsdami važiuojamąją dalį ar pėsčiųjų perėją.

Važiuojantys paspirtuku dažnai mėgaujasi greičiu, kartais net klausosi muzikos ir užmiršta viską aplinkui. Netikėtai pasirodęs automobilis ar žmogus gali tapti kliūtimi.

Važiuodami pro žmones sulėtinkite greitį. Netikėtai išnirę praeiviams prieš akis, paspirtukininkai juos išsigąsdina. Todėl pėstieji staigiai pakeičia kryptį, sutrinka. Tai sukelia pavojų abiem pusėms.

Pasirūpinkite, kad jūsų vaikai, važiuodami paspirtukais, dėvėtų apsaugas, supažindinkite juos su Kelių eismo taisyklių reikalavimais.

MARIJAMPOLĖS KOLEGIJAI – 20 METŲ: INOVATYVŪS POKYČIAI STUDIJŲ PROGRAMOSE

Keičianti savo strategiją ir veiklos kryptis, kurianti naujus centrus ir laboratorijas, atnaujinanti studijų bazę, vienintelė aukštoji mokykla Sūduvos regione – Marijampolės kolegija – mini įkūrimo 20-metį.

Jubiliejiniai metai leidžia atsižvelgti į sukauptą patirtį ir ieškoti naujų kryptių bei idėjų. Per 20 metų Marijampolės kolegija išgyveno įvairius kaitos laikotarpius. Reaguodama į besikeičiančią aplinką ir sąlygas, į kintančius regiono rinkos poreikius, Marijampolės kolegijos bendruomenė didžiausią dėmesį skiria studijų programų rengimui ir tobulinimui. Studijų programų pokyčiai ir atnaujinama studijų bazė atveria galimybes studentams ugdytis reikalingas kompetencijas.

Rytų išmintis byloja, kad jeigu kitam nori palinkėti ko nors blogo – linkėk gyventi pokyčių metu. Pažvelkime ar ši išmintis aktuali šiandieninių pokyčių kontekste.

MARIJAMPOLĖS KOLEGIJA KVIEČIA RINKTIS ATNAUJINTAS STUDIJŲ PROGRAMAS

Aktyviai besikuriantis Marijampolės laisvosios ekonominės zonos sektorius LEZ ir jame įsikūrusios naujos įmonės („Dovista“, IKEA grupei priklausančios įmonės: Swedwood Kazlų Rūda ir Swedspan) sukūrė poreikį atsirasti naujai studijų programai – **Tarptautinio verslo vadybai**. Šią studijų programą pasirinkę studentai turi galimybę išvykti studijuoti į užsienio aukštąsias mokyklas, atlikti praktiką tarptautinėse įmonėse ir įgyti vadybos, komunikacijos, tarptautinės rinkodaros ir rinkotyros žinių.

Vaikystės pedagogika – viena populiariausių studijų programų kolegijoje, kurią renkasi iš kitų regionų atvykstantys studentai. Šiandien yra juntama išaugusi pedagogų paklausa, todėl šią programą praėjusiais metais baigusiu absolventų įsidarbinimas siekia net 100 proc. Kolegijoje pedagogų rengimas puoselėja šimtmečio tradicijas, o inovatyvus „Vaikystės atradimų“ centras sudaro sąlygas studentams profesines kompetencijas ugdytis pačiomis naujausiomis, interaktyviomis technologijomis, kurias galima pritaikyti ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdyme. Šią studijų programą pasirinkusiems studentams yra galimybė gauti 300 eurų stipendiją.

Atnaujinant Teisės studijų programą buvo atlikta Sūduvos regiono darbdavių apklausa, kurios metu paaiškėjo, kad viešųjų pirkimų specialistų poreikis aktualus tiek privačiame,

tiek valstybiniame sektoriuje. Dėl to jau ne vienerius metus vykdyta Teisės studijų programa buvo patobulinta į **Teisės ir viešųjų pirkimų** programą. Tokios studijų specializacijos nesūlo jokia kita aukštoji mokykla. Studijų metu dėstytojai praktikai, dirbantys teisės saugos institucijose, studentus kviečia profesines kompetencijas ugdytis praktinėje veikloje, stebint teismo posėdžius, analizuojant įvairias realias teisesines situacijas.

Siekiantiems identifikuoti finansines operacijas, jas apibendrinti ir analizuoti, Marijampolės kolegija kviečia pasirinkti studijas **Buhalterinės apskaitos** programoje. Studijų metu studentai profesines kompetencijas ugdo, išbandydami pagrindinį darbo įrankį – naujai įsigytą kompiuterinę bei programinę įrangą.

Transporto logistika – studijų programa, kuri pakeitė studijų kryptį – iš inžinerijos į vadybos. Studijų metu naudojama Transporto logistikos programinė įranga „GPS transporto valdymo ir apsaugos sistema“ padeda įgyti praktinės patirties, kuri reikalinga darbinėje aplinkoje organizuojant, analizuojant ir kontroliuojant transporto logistikos ekspedicijas. Studentai savo praktinius įgūdžius gali formuoti naujai įrengtose Automobilių techninio eksploatavimo, Elektrotechnikos ir elektronikos laboratorijose. Glaudus kolegijos bendradarbiavimas su socialiniais partneriais suteikia didesnes galimybes atlikti praktiką pasirinktoje logistikos įmonėje.

O štai studijų programoje **Verslo anglų kalba ir komunikacija** pagrindinis pokytis – komunikacijos srities disciplinų papildymas, kuris suteikia platesnes įsidarbinimo galimybes. Studijų metu įgyjama ne tik verslo anglų kalbos žinių, bet ir komunikacinių gebėjimų, kurie gali būti pritaikomi globalioje dalykinio bendravimo aplinkoje. Pažintis su atvykstančiais studijuoti „Erasmus+“ mainų programos tarptautiniais studentais suteikia galimybę praktiškai pritaikyti anglų kalbos ir komunikacijos žinias.

Norinčius kurti tvarų verslą, kolegija kviečia rinktis **Darbaus verslo vadybą** ir vieną iš keturių specializacijų: Kultūros ir sporto industrijas, Sveikatingumo ir grožio verslą, Agroverslą ir naujai parengtą specializaciją – Socialinių medijų rinkodarą. Kolegijoje yra kuriamas „Medijų studijų centras“, kuris kviečia ugdytis profesines kompetencijas, naudojant naujausią medijų turinio kūrimo ir apdoravimo įrangą. Studijuojantiems pasirinktą specializaciją suteikiama galimybė tikslingai gilinti žinias norimoje studijų kryptyje ir tapti pasirinktos srities specialistu.

Jau antrus metus kolegija rengia informatikos inžinerijos studijų krypties programos specialistus. Norinčius įgyti kiber-

netinių atakų atpažinimo, suvaldymo ir duomenų apsaugos internetinėje erdvėje žinių bei įgūdžių kviečiame studijuoti **Informacinių sistemų technologijas ir kibernetinę saugą**. 2020 studijų metais, pasirinkusiems šią studijų sritį regioninėse kolegijose, Ekonomikos ir inovacijų ministerija skyrė 200 eurų stipendiją.

Studijų metu studentus supa ne tik naujų profesinių žinių bei praktinių įgūdžių įgijimo aplinka, bet ir galimybė pasinerti į mokslinių tyrinėjimų ir atradimų pasaulį.

Socialinio darbo studijų programos studentai, pasirinkę Socialinio darbo sveikatos priežiūroje ar Socialinio darbo vadybos specializaciją, gilina žinias įsteigtae Socialinių tyrimų centre. Aktyviems, smalsiems, kūrybingiems studentams yra suteikiama galimybė patiems ieškoti būdų užčiuopti problemas ir jas nagrinėti, taikant socialinių tyrimų metodologiją.

SIKIANTIEMS POKYČIŲ – STUDIJOS MARIJAMPOLĖS KOLEGIJOJE

Pokyčiai yra neišvengiami tiek jauno, tiek suaugusio žmogaus gyvenime. Jaunas žmogus visada yra pokyčių centre: ieško inovatyvių saviraiškos būdų, renkasi studijas ir modeliuoja profesinę karjerą. Suaugęs – siekia tobulėti, kelia naujus profesinius tikslus arba keičia profesinę karjerą. Trejų metų nuolatinių ir ketverių – ištęstinių – studijų pasirinkimo galimybės leidžia atsiverti pokyčiams ir įgyti kvalifikaciją bet kuriuo amžiaus tarpsniu.

Nereikėtų nusiminti tiems, kuriems nepavyksta įstoti į kolegiją iš pirmo karto. Jau dvejus metus kolegijoje veikianči **Marko moksleivių akademija** kviečia pasikartoti ir pagilinti bendrojo ugdymo programos žinias, o tada, perlaikius brandos egzaminus, pradėti studijas.

Vis dėlto Rytų išmintis, neigiamai vertinanti pokyčius, yra mitas, nes jie suteikia naujas galimybes, lemia inovatyvias idėjas ir bendruomenės transformacijas. Pokyčiai yra neišvengiami ir tik jie gali atnešti progresą bei augimą.

Jeigu sieki pokyčių, kviečiame tapti kolegijos bendruomenės nariu: kartu atrasti, tobulėti, išbandyti naujoves. Rinkis studijas Marijampolės kolegijoje!

Išsamesnė informacija apie studijas teikiama
tel. 8 612 88087,
el. adresu studijos@mkolegija.lt
ir www.marko.lt
bei kolegijos Facebook
ir Instagram socialiniuose tinkluose.

Birželis – Švenčiausiosios Jėzaus Širdies mėnuo

Sesuo Asta VENSKAUSKAITĖ, Švenčiausiosios Jėzaus Širdies seserų kongregacijos vyresnioji. Jau beveik pusantros metų pasaulį kamuojama pandemija. Šiandien daugybė žmonių yra pavargę, pasimete, nelaimingi... O juk esame Dangaus Karaliaus vaikai, to Karaliaus, kuris valdo visus žemės ir dangaus turtus. Ar jam nerūpi mūsų situacija?

Iš tiesų, nors patiriame įvairius sunkumus ir suvaržymus, bet turime gerą žinią! Dievo Sūnus Jėzus Kristus Evangelijoje sako mums: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti; aš jus atgaivinsiu!“. Jis kviečia ne tik „tvarkingus“ krikščionis, bet ir nuklydusius, abejojančius, visus, be jokios išimties! Pradedę birželio mėnuo – ypatingai palankus metas tam atėjimui pas jį, nes Bažnyčia tradiciškai šį mėnesį skiria Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai, o ta Širdis yra Dievo meilės žmonėms ženklas ir simbolis. Ateidamas į žemę, Kristus savo žmogiškąją širdimi atskleidė mums tai, kas yra giliausia Dievo esmė – Jo meilė.

Mūsų Išganytojas visuomet buvo nepaprastai geras ir gailėstingas vargstantiems žmonėms ir pas Jį grįžtantiems nusidėjėliams. Bet Jis panorėjo dar daugiau malonių suteikti tiems, kurie garbins Jo dieviškąją Širdį ir jai pasiaukos. Todėl jis apsiėmė vienuolei, vėliau paskelbtai šventąją, Margaritai Marijai Alakok, gyvenusiai Prancūzijoje 1647–1690 metais, ir pažadėjo, kad tie, kurie garbins Jo Širdį, patirs nepaprastai didelių malonių. Katalikų Bažnyčia leido viešai paskelbti tuos Išganytojo pažadus, ir štai jau ketvirtas šimtmetis, kai popiežiai vienas po kito laimina šį pamaldumą ir skatina pasiaukojimą Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai.

Kviesdama mus jai aukotis, dieviškoji Širdis jokiū būdu neieško sau naudos, bet tik mus nori padaryti tikrai laimingus. Pasiaukojantiems Dievas duoda labai daug, o reikalauja taip mažai – pripažinti jį aukščiausiu dangaus ir žemės Viešpačiu, o save – silpnu jo vaiku. Jei mes visa širdimi pripažinsime jį savo Viešpačiu ir Tėvu, tada stengsimės jo klausyti ir neižeisti, o jei pasitaikytų ižeisti, tuojau atsiprašysime ir nepasiliksime nuodėmėje, nes žinome, kad tai jį skaudina. Tokia yra pasiaukojusių Jėzaus Širdžiai žmonių santykio su Dievu esmė!

Be abejonės, tikintieji, garbindami Švenčiau-

siają Atpirkėjo Širdį, tuo pačiu išpildo savo svarbiausiąją pareigą – tarnauti Dievui, bei geriausiai įvykdo Dievo įsakymą: „Mylėsi Viešpatį savo Dievą visa savo širdimi, visa siela, visu protu ir visomis jėgomis“. Juk tos meilės galime išmokti tik iš meilės šaltinio – Dievo, kuris pirmas mus pamilo.

Labiausiai pasaulyje paplitusi šio pamaldumo praktika – pirmieji mėnesio penktadieniai. Tai išsipareigojimas devynis iš eilės pirmuosius mėnesio penktadienius atlikti išpažintį, dalyvauti mišiose ir priimti Šventąją Komuniją atsisteisimo už savo ir kitų žmonių nuodėmes intencija.

Primygtinis Jėzaus prašymas per šventąją Margaritą Mariją Alakok, kad žmonės pasiaukotų Jo Švenčiausiajai Širdžiai buvo išgirstas ne iš karto. Pati Margarita Marija ir jos dvasios tėvas jėzuitas Klaudijus Kolombjeras tai padarė 1675 m. birželio 21 d. Nuo tada šis pamaldumas ėmė plisti pirmiausia Prancūzijoje ir Anglijoje, vėliau visoje Europoje ir pasaulyje. Pasiaukoti gali ne tik atskiri asmenys, bet ir šeimos, bendruomenės, maldos grupės, miestai, šalys, netgi visas pasaulis. Toks pasiaukojimas lotyniškai vadinasi „intronisatio“, kas išvertus reiškia „pasodinimas į sostą“.

Visa žmonija buvo viešai paaukota Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai, popiežiaus Leono XIII iniciatyva, 1899 m. birželio 11 d., o Lietuva Švenčiausiai Jėzaus Širdžiai iškilmingais aktais paaukota du kartus: 1934 m. liepos 1 d. – Pirmojo tautinio eucharistinio kongreso metu ir 1990 m. birželio 14 d.

Birželio – Švenčiausiosios Jėzaus Širdies mėnesio – kulminacija yra liturginė Švenčiausiosios Jėzaus Širdies iškilmė. Ji įvesta 1856 m., popiežiaus Pijaus IX rūpesčiu. Popiežius Benediktas XV 1921 m. lapkričio 9 d. tai dar kartą patvirtino specialiu dekretu. Ši šventė neturi nuolatinės datos, yra kilnojama, kaip ir Velykos, Sekminės, Devintinės...

Bažnyčia jai skyrė penktadienį po Devintinių, tad šiais metais ji bus birželio 11 d. Nuo 1999 metų Vatikanas patvarkymu šią dieną kartu švenčiama Pasaulinė kunigų šventumo diena. Tai puiki proga apkabinti malda mūsų ganytojus – popiežių, vyskupus ir kunigus ir prašyti jiems didžiausios dovanos: kad jų širdis būtų vis labiau panaši į Amžinojo Kunigo – Jėzaus Širdį.

ir žinodami, kad metalo laužo įsigijimui iš trečiųjų šalių gyventojų yra taikomas 0 tarifo gyventojų pajamų mokestis, klastodami pirkimo–pardavimo dokumentus, savo apskaitos dokumentuose fiksavo, kad metalai tariamai įsigyti iš ne Europos Sąjungos (ES) piliečių. Skaičiuojama, kad tokių tariamų sandorių galėjo būti įvykdyta už beveik 2 mln. eurų, nesumokėtų mokesčių suma siekia per 100 tūkst. eurų.

Įtarimai vengus mokesčių

Modesta ZDANAUSKAITĖ, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba. Marijampolės ir Vilkaviškio savivaldybėse veikianči bendrovė įtariama dalį juodųjų ir spalvotųjų metalų bei naudotų akumuliatorių įsigijusi be apskaitos dokumentų. Pareigūnai taip pat įtaria, kad įmonės vadovai, siekdami sumažinti valstybei mokėtinų mokesčių sumą

NEMOKAMA „Miesto laikraštis“ (ISSN 1822-5667) leidžia UAB „Regionas“ (įmonės kodas 122210251, 92 proc. akcijų priklauso UAB koncernui „Alga“). 2021 metais laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Redakcijos adresas Kauno g. 15 (6 kab., II a.), LT-68178 Marijampolė, tel. 8-605 99998, el.p. miesto@miesto.lt. Vyriausiasis redaktorius Vytautas Žemaitis, el.p. zemaitis@miesto.lt, reklamos vadovė Inesa Kazlauskienė, tel. 8-605 99998, el.p. reklama@miesto.lt, vyriausioji dizainerė Kristina Budrienė. Šio numerio tiražas 8 000 egz. Spausdina spaustuve Ignatkose (Balstogė, Lenkija). Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu. Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį atsako užsakovas.

Kitas
numeris
išeis
birželio 17 d.

Katarakta – liga kelianti pavojų regėjimui

Normalus regėjimas

Kataraktos paveiktas regėjimas

Akies lęšiukas savo funkcijas atlieka gerai tik tada, kai jis yra skaidrus, tačiau yra tokių akių ligų, kurios trukdo lęšiukui tinkamai funkcionuoti. Viena iš jų – katarakta. Kas tai per liga? Kada reiktų susirūpinti? Kaip gydyti kataraktą?

Katarakta – kokia tai liga?

Katarakta – akių liga, kai akies viduje esantis lęšiukas drumstėja. Pradinėse stadijose katarakta gali nesukelti regėjimo problemų, tačiau su metais drumstys ryškėja, plečiasi, kas lemia palaipsniui blogėjantį regėjimą. Sergant katarakta silpnėja matymo ryškumas, vaizdai tampa išplaukę, matomi tarsi žiūrint pro rūką. Drumstėdamas lęšiukas iškraipo spalvas, dingsta kontrastinis matymas. Kad ir kokius akinius žmogus užsidėtų matymas nepagerėja. Ligai progresuojant regėjimas silpnėja, atskiriama tik šviesa nuo tamsos ar visiškai apankama.

Kada reiktų kreiptis į specialistą?

Pastebėjus palaipsniui silpnstantį regėjimą, lęšiuko drumstims pradėjus trukdyti pilnaverčiam gyvenimui, darbinei veiklai – reiktų nedelsti ir kreiptis į specialistą.

Kaip katarakta gydoma?

Vienintelis kataraktos gydymo būdas – operacija: sudrumstėjusį lęšiuką pakeičiant dirbtiniu. Naudojant šiuolaikišką mikrochirurginę įrangą – fakoemulsifikatorių – akyje pro 2–3 mm dydžio pjūvį išsiurbiamas sudrumstėjęs lęšiukas ir vietoj jo implantuojamas dirbtinis. Kataraktos operacija yra neskausminga procedūra, dažniausiai atliekama naudojant vietinę nejautrą. Operacija trunka apie 30 minučių, po operacijos nereikalingas stacionarus gydymas, pacientai gali vykti namo.

Ar delsimas turi įtakos operacijos rezultatams?

Pastebėjus pirmuosius ligos požymius rekomenduojama iškart kreiptis į gydytoją. Katarakta gydoma daug sėkmingiau jos pradinėje stadijoje, kol dar nėra ryškių pakitimų. Subrendusios kataraktos operacija – techniškai sudėtingesnė, padidėja pooperacinių komplikacijų rizika, regėjimas atsistato per ilgesnį laikotarpį. Be to, kataraktai progresuojant, gali

padidėti akispūdis, rizikuojama susirgti glaukoma – liga, nuo kurios apakus, regėjimo sugrąžinti nebeįmanoma.

Į ką reiktų atkreipti dėmesį ruošiantis kataraktos operacijai ir kokių rezultatų galima tikėtis?

Sėkmingas operacijos rezultatas priklauso nuo daugelio veiksnių: naudojamos mikrochirurginės įrangos, pasirinkto lęšiuko kokybės, kataraktos stadijos, gydytojo meistriškumo. Jeigu nėra kitų akių, sisteminių ligų ar operacijos komplikacijų, tai staigus regėjimo pagerėjimas pastebimas pirmomis dienomis po operacijos, tačiau galutiniam nusistovėjimui gali prireikti ir keleto savaičių. Svarbu, kad pacientai laiku atkreiptų dėmesį į pirminius ligos požymius, neleisų kataraktai progresuoti iki aklumo.

Modernios ir saugios operacijos

Akių chirurgijos centre operacijos atliekamos pasitelkiant gydytojų meistriškumą bei naujas technologijas. Kataraktą operuoja savo srities profesionalas – gyd. Saulius Ačas. Tai aukščiausios kvalifikacijos specialistas, kuriam kataraktos operacija – kasdienybė. Akių chirurgijos centre dirbantys gydytojai aprūpinti modernia diagnostine ir operacine įranga, kokybiškais priemonėmis. Kataraktos operacijos atliekamos labiausiai paplitusiu kataraktos pašalinimo metodu – fakoemulsifikacijos būdu. Čia atvykę pacientai džiaugiasi, kad profesionalią pagalbą galima gauti nelaukiant ilgose eilėse, ypač tai aktualu jei katarakta sparčiai progresuoja.

Visus, kuriems gydytojais diagnozavo kataraktą ir reikia atlikti operaciją, kviečiame į „Akių chirurgijos centrą“, esantį Savanorių pr. 66, Kaune. Šiuolaikinė mikrochirurginė įranga, kokybiškos priemonės, profesionali patyrusių specialistų komanda padės pasiekti puikių rezultatų. Registruokitės telefonu (8 37) 750 805. www.akiuchirurgija.lt

Mieli klientai,
atnaujino darbo laiką:

I-V 8-20 val.

VI 8-17 val.

VII 8-14 val.

Adresas: Stoties g. 47,
Marijampolė

CSSS
SENUKAI

PARDUODA

Parduodamas 7.35 ha žemės ūkio paskirties sklypas Vesalavos k. N.B 53.1. Tel. 8-618 71769.

Parduodu naujus klausos aparatus (pakraunami) - 50 eur ir žvejybos tinklą - 40 eur. Tel. 8-678 66028.

Valuckų ūkis nuolat prekiauja įvairios paskirties bulvėmis, kukurūzais, garstyčiomis. Tel.: 8-652 73696, 8-687 29812.

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirtus), žemes, sodybas. Tel. 8-676 41155.

BRANGIAI PERKA MIŠKĄ

Gali būti su bendraturčiais, neatidalintas su skolomis, sutvarkome paveldėjimus ir kitus dokumentus.

DĖL PERKAMO MIŠKO
ATSAKYMAS PER 1 VAL.

864455355, 866066466

Superkame visų markių automobilius. Gali būti nevažiuojantys. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8-675 80030.

Miško investuotojai perka įvairių miškų visoje Lietuvoje

Pinigus sumokame iki sutarties pasirašymo pas notarą.

Skambinti tel.
8 693 05 535

MF
MIŠKŲ FONDAS

UAB „Žalias turtas“

PERKAME MIŠKĄ IŠSIKIRTIMUI VISOJE LIETUVOJE

Konsultuojame kirtimo klausimais

Tel. 8 621 38 993

REIKALINGA

J
JUDELIAI **KVIEČIA!**

Nori užsidirbti?...

Medienos perdirbimo įmonė
UAB „Juodeliai“

Medienos perdirbimo įmonė
UAB „Juodeliai“
kviečia prisijungti prie savo komandos:

Gamybos darbuotojus
(700-800 Eur į rankas)

Pjovimo staklių operatorius
(1 100-1 500 Eur į rankas)

Ekskavatoriaus vairuotojus
(1 200-1 500 Eur į rankas)

Autokrautuvo vairuotojus (800-1000 Eur į rankas)

Darbas vienoje novatoriškiausių Lietuvos medienos perdirbimo gamyklų!

Visada laiku mokamas darbo užmokestis!

Kelionė autobusu į darbą arba kuro kompensavimas (yra papildomų sąlygų)!

Darbo rūbai ir visos reikalingos darbo priemonės!

Draudimas nuo traumų!

Gardi kava ir sotūs sumuštiniai!

Už draugo rekomendaciją 100 Eur (į rankas) premija!

Skambink arba rašyk!

Tel. 8-686-34981; 8-698-41844;
cv@juodeliai.lt

VIDARA STOGAI IR FASADAI

- Plieninės stogų dangos
- Lietaus nuvedimo sistemos
- Skardos lankstinių gamyba

RUUKKI PARTNERIS

PROFESIONALUS STOGŲ IR FASADŲ CENTRAS
Stoties g.14, Marijampolė, tel.8-699-46959

SPECIALUS
PASIŪLYMAS!

**Baldų gamybos įmonė
prie Kauno (LEZ teritorijoje)
IEŠKO įvairių sričių
gamybos darbuotojų:**

CNC operatorių, stalių-suirinkėjų, medienos šlifuo-tojų, suvirintojų, metalo poliruotojų, šaltkalvių, fre-zuotojų, dažytojų, pagalbinių darbuotojų.

Skambinkite +370 655 51537
arba +370 655 44295.

Reikalingas lengvųjų automobilių serviso darbuotojas. Tel. 8-699-25481.

ŽŪB „AUGA Želsvelė“ ieško žmonių, norinčių ravėti runkelius. Už gerai nuravėtą dienos normą mokame iki 50 Eur. Į darbo vietą ravėtojus įmonė gali atvežti savo transportu. Priimami tik pilnamečiai asmenys. Kontaktiniai telefonai: 8-687 91717, 8-614 40233, skambinti iki 20 val.

PASLAUGOS

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

„RATŲ CENTRAS“, esantis Vokiečių g. 36, ieško naujo komandos nario - padangų montuotojo. Tel. 8-650 18875.

ALGA
K O N C E R N A S

PARDUODA

- Likusius nuo gamybos įvairius metalus dar tinkamus naudoti gamyboje.
- Naudotus metalo apdirbimo įrengimus, stakles ir įrankius.

NUOMOJA

- Patalpas biurui, gamybai, sandėliavimui ar kitai veiklai Marijampolėje, Gamyklų g.
- Patalpas Marijampolės centre, senamiestyje komercinei ar kitai veiklai Gedimino g. 1, Marijampolė.

Daugiau informacijos www.turtas.alga.lt
arba telefonu 8 (686) 08077.

ĮRANKIŲ NUOMA

Nuo 5 iki 10 parų -15%

Nuo 11 ir daugiau parų - 30%

Nuomojantis įrankius 5 paras ir ilgiau,
sekmadienio mokestis neskaičiuojamas

☎ 8 650 32 667

📍 Stoties g. 47, Marijampolė

SR

STATYBOS RITMAS

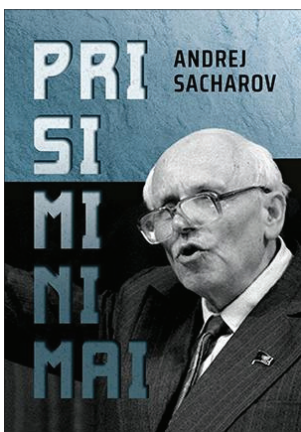
Gamyklų g. 3, Marijampolė
Tel. (8 343) 71450, info@sr.lt

KASAME KŪDRAS ILGASTRĖLIU ESKAVATORIUMI

Transporto ir statybinių mechanizmų nuoma:

Tel.: 8 699 49060, (8-343) 70482 www.sr.lt

Leidykla „Briedis“ pristato

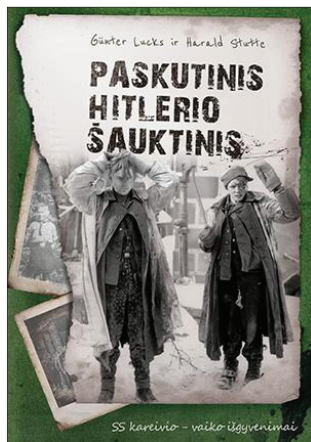
Andrejus Sacharovas (1921–1989) – vienas garsiausių Sovietų Sąjungos disidentų, žmogaus teisių gynėjas, Nobelio taikos premijos laureatas, fizikas, akademikas, vandenilinės bombos kūrėjas. Pats kartais savo gyvenimą lygino su Sizifo darbu. Jo kopimas į kalną – tai fizikos studijos Maskvos universitete, karas ir sunkus darbas šovinių gamykloje, tada aspirantūra ir jo, kaip perspektyvaus fiziko, įvertinimas – paskyrimas dirbti į slaptą SSRS branduolinių tyrimų centrą. Ir viršūnė – visuotinis pripažinimas už fizikos išradimus, priėmimai Kremliuje, pažintis su tuomečiais SSRS vadovais. Bet kartu jį lyg kirminas graužė suvokimas, kad branduoliniai bandymai reiškia šimtų tūkstančių niekuo dėtų žmonių mirtis, o SSRS ir Vakarų konfrontacija veda branduolinio karo ir žmogijos susinaikinimo link.

Ši prieštara jį pastūmėjo ištraukti iš disidentų sąjūdį, tapti vienu žmogaus teisių ir politinio teismo aukų gynimo komiteto įkūrėju. Ką reiškė ano amžiaus aštuntąjį ir devintąjį dešimtmetį SSRS ginti žmogaus teises, sakyti tiesą apie SSRS teismus, valdžią, politiką, visagalio KGB darbo metodus? Tai reiškė risti ir nuokalnę: kęsti juodinančią kampaniją, KGB persekiojimą, grasinimus (asmeninius ir nutaikytus į artimuosius) ir galiausiai septynerių metų tremtį – visišką izoliaciją, beteisiškumą ir KGB kontrolę.

Dalis paskutinių nacių šauktnių baigiantis Antrajam pasauliniam karui buvo vaikai. Iš šešiolikmečio Güntherio Luckso karas jau atėmė vaikystę, o po trumpų karinių mokymų ant rankos ištatuiruotas ženklas, reiškiantis priklausymą Waffen-SS, pavagia ir jo jaunystę. 1945 m. kovą jis išsiunčiamas į SS 12-osios tankų divizijos „Hitlerjugend“ Boheimijos kovos grupę ir netrukus kartu su tokiais pat žaliais bendraamžiais lyg patrankų mėsa išvežamas į frontą prie Vienos. Sužeistas Güntheris patenka į so-

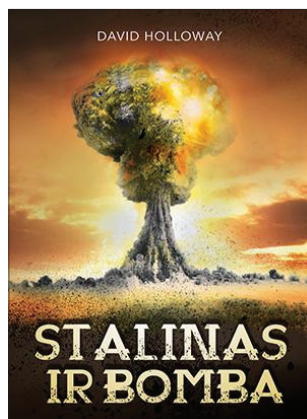
vietų nelaisvę. Taip prasideda jo odisėja po sovietinių Baltijos respublikų ir Rusijos lagerius – iš viso vienuolika įkalinimo vietų.

Dėl vaikiškos išvaizdos Vaikėzu vadinamam G. Lucksui pasiseka: jo gabumai kalboms, muzikalumas, sumanumas padeda išvėrti žiaurią lagerių kasdienybę, sunkų darbą ir visur atrasti bičiulių, net tarp kalinių prižiūrėtojų rusų. Paskutinėje tremties stotelėje Tušine jis patiria pirmąją didžiąją meilę rusų merginai. Į Hamburgą grįžta tik 1950-ųjų pradžioje, praradęs bet kokią patriotinių žygių troškimą.

Intriguojantis Stanfordo universiteto istorijos profesorius Davido Holloway'aus pasakojimas apie vieną paslaptiniausių Sovietų Sąjungos istorijos puslapių – branduolinio ginklo įgijimą. Remdamasis daugybe dokumentų, autorius chronologiškai, skyrius po skyriaus, nušviečia SSRS branduolinės ginkluotės kūrimo fazes, branduolinio projekto poveikį vidaus ir užsienio politikai, propagandai.

Knygoje mėginama atsakyti į nuolat kylančius klausimus: kada SSRS nusprendė kurti branduolinį ginklą? Kokį vaidmenį, įgyvendinant sovietinį branduolinį projektą, atliko šnipai? Kada Stalinas suvokė atominės bombos politinę reikšmę – prieš Hirošimos bombardavimą ar po jo? Ar pokario metais jis baiminosi amerikiečių puolimo? O gal buvo įsitikinęs, kad karo nebus? Ar diktatorius tikėjo, kad Sovietų Sąjunga gali laimėti branduolinį karą?

Skelbimai į laikraštį telefonu, trumposiomis SMS žinutėmis!

SMS žinutėje rašykite: MAML, palikti tarpą ir įrašyti savo skelbimą, toliau siųsti numeriu 1679. Žinutėje negali būti daugiau kaip 160 simbolių (skaičiuojami ir tarpeliai). Priešingu atveju, bus dvi žinutės ir kaina padvigubės. SMS kaina 4,34 €. Kilus neaiškumams skambinti 8-606 11813.

EKO BETONAS

GAMYKLŲ G. 3, MARIJAMPOLĖ,
TEL. (8 343) 70744, 8 699 12591

UAB Ekobetonas

GAMINA

ĮVARIŲ RŪŠIŲ BETONĄ
IR BETONO MIŠINIUS

BETONAS PRISTATOMAS BETONO SIURBLIAIS, BETONVEŽĖMIS IR SAVIVARČIAIS

METALO GAMINIAI (ARMATŪRA)

Tel. 8 655 04687

Kryžiažodis

Sudarė Danutė Šulcaitė

Gydy- mas spe- cialiomis adatomis	Muz. kūrinio baigiamoji dalis Žodžio dalis be galūnės								Aukš- čiausia pasaulio viršukalnė
	Dėl to, kad (jungtukas)	Egzotiškas vaisius ...Irkmo ožys		Režisierius ... Vėlyvis Galybė, jėga					
									4
	Galima ga- lima savo gyvenimą sukt ... ratu"								
	Stengsis užuosti	Budistų kulto kalba							
		Švietimo ... reforma							5
	Kautynės	Prekiauja iš po ... (slapta)	Neteko ... (žado)	Ne šventieji puodus arčiau, aplink greičiau		Daininin- kas ... Džeksonas	
			Molinis trobos grendymas	Kvapni darželių gėlė					7
	Danties dangalis Vandens žvėreliai					Po upės k. intakas (Italija)		Plūgu verst vagas	
				Vid. Azijos puodelis be ašelės					Akmens amžius
	JAV valstija	Ledo susida- rymas							
				Melno valstijos centras (JAV)					

Knygą „Danguje virš bedugnės“
laimėjo DARIUS VALIUKEVI-
ČIUS.

Prižą atsiimti redakcijoje,
Kauno g. 15 (II a., 6 kab.),
prieš tai susitarus
tel. 8-605 99998

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Kryžiažodžio (Nr. 11) atsakymas: **KONKLAVA**

Vertikaliai: Saracėnai. Lipidai. Povė. Baodynės. Dvąila. Dėtis. Savivalė. Elās. Valau. Groti. Kiltis. Likti. Kada. Vėso. Trosas.
Horizontaliai: Randas. Abėolė. Iltis. Vaiko. Celibatas. Kit. Dėvi. Apipylė. Alko. Don. Tiltas. Avėsi. Aida. Įsiēs. Sausas.

Kryžiažodžio atsakymus SIŪSKITE
trumposiomis SMS žinutėmis

1679

SMS žinutėje rašykite:
RK1, palikti tarpą, įrašyti atsakymą ir vardą, pavardę.

SMS kaina
0,57 €

Atsakymus siųskite iki birželio 11 d. 12 val. Laimėtojas bus paskelbtas kitame laikraščio numeryje

Kilus neaiškumams skambinti 8-606 11813

Žiema neišnaikino invazinių šliužų

Vilniaus universiteto informacija. Prasideda šiltasis sezonas ir mūsų sodus bei daržus pradeda niokoti invaziniai šliužai. Apie šiuos gyvius, kaip juos naikinti pasakoja Vilniaus universiteto biologas Mantas Adomaitis.

- Lietuva nėra šių šliužų natūrali tėvynė, - sako jis. - Nauji genetiniai tyrimai parodė, kad jų kilmės vieta greičiausiai yra Prancūzijoje. O praėjusiame amžiuje šie šliužai pradėjo plisti Europoje.

- Kokiu būdu jie atkeliauja į mūsų šalį?

- Greičiausiai - žmogaus „dėka“, nors ir sunku spėlioti, ar buvo atvežti tiesiai, ar iš trečiosios šalies. Toks variantas taip pat logiškas, nes importuojame daržoves, gėles, sodinukus iš įvairių Europos valstybių, į kurias jie kartu su, pavyzdžiui, prekėmis ir galėjo atkeliauti. Negalima sakyti, kad jie atvežti specialiai - tikriausiai šliužai buvo prie ko nors prikibę ir taip atkeliauja iki Lietuvos.

Bet ir nustačius, kaip šie gyviai pateko, o gal vis dar patenka į Lietuvą, situacijos tai per daug nekeistų - jie jau įsitvirtino Lietuvoje ir sėkmingai bei gausiai čia dauginasi.

- Galbūt invazinėmis rūšimis reikėtų džiaugtis, o ne jų bijoti?

- Invazinės rūšys ypatingos tuo, kad atlanda geras sąlygas išgyventi ir daugintis. Be to, jas išnaikinti labai sunku, nes gyviui prisitaikius prie gamtos, kuri ji jam „tiko ir patiko“, natūraliai jis dažniausiai neišnyks. Dar vienas invazinės rūšies bruožas - ji labai sparčiai dauginasi. Vienas šliužas gali padėti iki 400 kiaušinėlių. Iš jų maždaug pusė išgyvena, taigi šių gyvių vislumas yra nepaprastai didelis. Todėl kovoti su invazinėmis rūšimis reikia patiems, tam įpareigoja valstybė. Tokių atvejų Lietuvoje žinome, turbūt garsiausia invazinė rūšis, tiesa, atstovaujanti augalų pasauliui, yra Sosnovskio barščiai. Šiems „nekviesiems svečiams“ išnaikinti kasmet skiriama lėšų.

- Invazinės rūšys yra nepageidaujamos turbūt ne tik todėl, kad jos „atvyko nekviesios“?

- Invazinius Sosnovskio barščius naikiname todėl, kad jie pavojingi žmogaus sveikatai. Invazinius šliužus turime naikinti todėl, kad jie yra tiesioginis žmogaus konkurentas dėl maisto šaltinio. Jie maitinasi tuo pačiu, ką mėgstame ir mes, ką auginame soduose ir daržuose. Invaziniai šliužai puikiai prisitaikė prie žmogaus sukurtos dirbtinės aplinkos soduose ir sodybose ir mėgaujasi mūsų derliumi. Be to, šie gyviai paveikia vietines ekosistemas, nes išplinta šalia gyvenviečių esančiuose parkuose ir miškuose. Pastebėta, kad natūraliose vietose jie išstumia vietinius moliuskus.

- Kokie invazinių šliužų naikinimo būdai efektyviausi?

- Turbūt vienas efektyviausių būdų naikinti šiuos šliužus - sode ar darže rinkti rankomis, o po to naikinti. Tik labai svarbu tą daryti kasdien ir kruopščiai, ypač atidžiai apžiūrint tuos plotus, kuriuos jie labiausiai mėgsta. Šie šliužai labai mėgsta slėptis nuo tiesioginės saulės, nes neturi apsaugančios kriauklės, o tai mums gali padėti aptikti jų slėptuves.

Reikia nuodugnai patikrinti komposto krūvas, nenušienautus žolynus, įvairius tarpus, plyšius. Rekomenduojama pakelti ant žemės esančius daiktus, pavyzdžiui, dėžes, vandens talpyklas, lentas, nes po jais taip pat dažnai slepiasi invaziniai šliužai.

Be rankinio naikinimo, Vilniaus universiteto mokslininkai - aš ir doc. Grita Skujienė - tyrėme ir cheminio naikinimo galimybes. Praėjusių metų pabaigoje žurnale „Insects“ pasirodė mūsų aprašytas tyrimas, kuriame nagrinėjome augalinio ekstrakto su glikozidais saponiniais poveikį šliužams. Paaikškėjo, kad ši medžiaga yra nuodinga šliužams, efektyviau veikia žemose temperatūrose, yra nuodingesnė suaugusiems šliužams nei jaunikliams, bet dar nuodingesnė sliiekams, todėl šios priemonės negalėtume vadinti saugia aplinkai. Taip pat ir cheminiai moliuskocidai, šiuo metu esantys prekyboje, sumažina šliužų žalą augalams, bet gali

pakenkti kitiems gyviesiems, paukščiams, todėl jų naudoti tikrai nerekomenduojame. Verčiau nepatingėkime kasdien surinkti invazinius šliužus, o paskui juos sunaikinti tokiu būdu, koks jums atrodo priimtinausias. Be to, mažus plotus gana sėkmingai apsaugo ant tvorelių ar vazonų klijuojama varinė juostelė.

- Ar Lietuvoje nėra rūšių, galinčių šiuos šliužus išnaikinti natūraliai?

- Deja, žmogaus veikla vienoms rūšims - šiuo atveju invaziniam šliužams - smarkiai patarnauja, kitoms - smarkiai kenkia. Mūsų šalyje dėl žmogaus veiklos sumažėjo rupūžių, kurmių, ežių, žalčių ir kitų gyvūnų, kurie galėtų maitintis šliužais. Mažėjant natūralių priešų, invaziniai šliužai vis labiau plinta mūsų šalyje.

Invazinės rūšies įsitvirtinimo tam tikroje vietovėje sėkmės paslaptis ir yra ta, kad jos neišnaikino kitos, vietinės rūšys, kurios mieliau renkasi vietinius šliužus ar kitą įprastinį maistą. Tiesa, žinoma, kad šiuos šliužus noriai lesa bėgikės (Indijos) antys. Jos yra puikios savo gyvenamosios aplinkos „sanitarės“, nes maitinasi sraigėmis, varlėmis, šliužais, karkvabaliais. Lietuvoje yra žmonių, laikančių šias antys savo sodybose kaip apsaugą nuo šliužų. Tuo tarpu vietiniai mūsų šalies paukščiai, kiek žinoma, šiais šliužais nesimaitina.

- Jei invaziniai šliužai nebijo būti išnaikinti kitų rūšių, galbūt juos įveikė šalta lietuviška žiema?

- Žiema, kuri buvo prieš metus, pasižymėjo neįprastai šiltais orais. Net žvelgiant į pastarųjų dešimtmečių žiemų temperatūras, orai, vyravę 2019-2020 m. žiemą, buvo ištisai anomaliniai ir tai atsiliepė gamtos virsmui. Štai todėl invazinių šliužų populiacijai tokie orai tapo tikra dovana. Po neįprastai šiltos žiemos daug šliužų jauniklių išgyveno, todėl praėjusią vasarą jų knibždėte knibždėjo mūsų soduose ir daržuose.

Tačiau šių metų žiema, ypač kai kurie jos laikotarpiai, pasižymėjo kelerius metus nematytais orais - stipraus šalčio įsiveržimais, trunkančiais gan ilgą laiką. Turbūt

ne vienam sodininkui ar daržininkui kilo viltis - galbūt šliužai iššalo ir neberekės kovoti su jų antplūdžiais.

Tačiau galima manyti, kad sniegas ne tik šliužus, bet ir nemažai kitų gyvių apsaugo nuo sušalimo. Šliužų slėptuves šią žiemą užklojęs sniegas turbūt tapo tam tikru „šildytuvu“, neleidusiu šaltam orui skverbtis į šių gyvių buveines. Todėl tikėtis, kad šią vasarą nesulauksime invazinių šliužų antplūdžio mūsų soduose, daržuose ir netgi miestų pievose, būtų naivu.

- Atrodo, kad invaziniai šliužai dėl jų vislumo bei tinkamų sąlygų Lietuvoje įsitvirtina ilgam. Ar ateityje gyvensime greta jų?

- Jei jų nenaikins žmonės, ši rūšis ir toliau sėkmingai įsitvirtins mūsų šalyje. Panašu, kad dabartinis Lietuvos klimatas jiems patinka netgi labiau nei Vakarų Europos, kur dėl klimato kaitos vasaros tampa vis sausesnės ir karštesnės. Augalijos, kuria invaziniai šliužai gali maitintis, tikrai netrūksta, o šiltos arba snieguotos žiemos leidžia jiems išgyventi šį laikotarpį ir pasiruošti „vasaros džiaugsmams“.

Tačiau galvojant apie ateities tendencijas, labai gali būti, kad toliau šylant klimatui sąlygos gyventi Lietuvoje jiems prastės ir šios rūšies paplitimas mažės. Vis dėlto toks reiškinys gali būti tik natūraliose vietovėse. Soduose, daržuose nebus sausrų ir patys žmonės laistydami palaikys šiems gyviesiems tinkamas sąlygas.

Net ir užėjus sausroms nenustebčiau, kad šie gyviai rastų išiečių, pavyzdžiui, patrauks dar toliau, kur tinkamesnė gyvenamoji aplinka. Tokia jau gyvybės mūsų planetoje ypatybė - prisitaikyti ir išlikti.

Vasariška gaiva ant jūsų stalo

Jolanta SABAITIENĖ, prekybos tinklo „Iki“ ekspertė. Įvairios šaltesios sriubos pradėtos gaminti prieš kelis tūkstančius metų. Šiandien, ko gero, kiekviena tauta gali pasigirti savu receptu. Mūsų ir slavų kraštuose paplitusi šaltesriubė su burokėliais ir kefyru - ne vieną užsienietį ji stebina savo gražia rožine spalva bei kelia abejonių, kaip įmanoma tokią spalvą išgauti natūraliu būdu.

Pietų šalyse gaminamos šaltesios sriubos su pomidorais, įvairiomis kitomis daržovėmis bei vaisiais.

Šaltesios sriubos ne tik gaivina ir malšina alkį, jose taip pat daug įvairių vitaminų ir mikroelementų.

Mums įprastuose šaltibarščiuose gausu šviežių daržovių, kurių nauda

neginčijama. Agurkuose, krapuose, svogūnų laiškuose apstu vitaminų A, C, K, taip pat mineralinių medžiagų, tokių kaip geležis, molibdenas, manganas. Kefyras ir burokėliai - taip pat puikūs vitaminų ir naudingųjų medžiagų šaltiniai.

Sriuboje naudodami vis kitus ingredientus, galime dar labiau praturtinti kasdienę mitybą. Gamindami sriubą su rūgštynėmis, gausime C, K, E ir B grupės vitaminų, taip pat beta karoteno, magnio, kalcio, fosforo bei geležies. Pasirinkę avokadų šaltesriubę, organizmą aprūpinsime omega-3 bei omega-6 riebalų rūgštimis, C, B grupės vitaminais, mineralinėmis medžiagomis: variu, kaliu, magniu.

Avokadų ir agurkų šaltesriubė

Reikia: 3 avokadų; ilgavaisio agurko; nedidelio svogūno; pusės citrinos (vaisiaus) sulčių; 400 ml paprasto jogurto; 800 ml šaldyto daržovių sultinio; žiupsnelio druskos; ridikėlių, mėtų lapelių ir svogūnų laiškų.

Paruošimas: visus ingredientus susmulkinkite trintuve, supilkite citrinos sultis,

jogurtą bei daržovių sultinį. Visą gerai išmaišykite, kad sriuba taptų tolygiai kreminio tirštumo. Patiekiamą sriubą papuoškite ridikėlių griežinėliais, mėtų lapeliais ir smulkintais svogūnų laiškais.

Rūgštynių ir ridikėlių šaltesriubė

Reikia: 2 l riebaus kefyro; ilgavaisio agurko; 2 saujų šviežių rūgštynių; 10-20 ridikėlių; kuokštelio krapų; ryšulėlio svogūnų laiškų; žiupsnelio druskos, pipirų; 2 kiaušinių.

Paruošimas: Smulkiai supjaustykite agurkus bei po karštu vandeniu nupluktas rūgštynes. Griežinėliais supjaustykite ridikėlius, suklokite krapus bei svogūnų laiškų. Visą pagardinkite druska ir pipirais, supilkite gerai atvėsintą kefyrą bei gerai išmaišykite. Į kiekvieną dubenėlį įdėkite ketvirtį kietai virtos kiaušinio, papuoškite smulkintais krapais. Valgyti sriubą galima vieną arba su virtomis bulvėmis.